

Rákóczy Sigmund (Bedeő); Székelylőfő lófő-székely helyett is előfordul. (Balás). Nem szeretjük olvasni az ilyen keresztneveket, melyeknek van magyar jelentésük is: Melchior (Ary) Tadäus (Attems) Hieronim (Bors) a magyar Menyhért, Tádé, Jeromos stb. helyett. Idézi egyszer-kétszer a leleszi *káptalan*-t konvent helyett (Bozsoki). A helynevek írásánál is egyöntetűbb eljárást kell követni. Nem írunk Szathmár-t és Borsód-ot. S hogy minden észrevételünket kimerítsük, a rövidítések terén egyöntetűséget szeretnénk látni, azt, amit a rövidítések magyarázatában olvasunk. (Siebmacher rövidítése) Siebm. W. helyett találunk W. U. A., Ung. A. stb. variánsokat L. R. (libri regü) helyett Kk. (Királyi könyvek). stb.

A sajtóhibától lehetőleg szeretnénk volna mentesnek látni ily monumentális szép művet.

Sajnos, e tekintetben a könyv sok kívánnivalót hagy fenn s a szövegben előforduló sajtóhibák javítása azoknak csak egy kistöredékét adja. Erre a kiadónak kellene nagyobb gondot fordítania, mert ily munkánál a nyomdai korrektúrával megelégedni nem szabad. Reméljük, a többi kötetnél ez a kifogás elesik.

Az előadottak alapján genealogiai irodalmunk nagy nyeresége gyanánt üdvözljük e munkát, melyre büszkén hivatkozhatik a levéltárosi kar. Nem hiányozhatik ez egy könyvtár- és levéltárból sem, mert évtizedeken át forrásmunkája lesz a genealogusoknak. A szerkesztőségben szeretnők látni az Országos Levéltár, a Nemzeti Múzeum és az Erdélyi Múzeum levéltárainak egy-egy genealogiával foglalkozó tisztviselőjét.

—/ —/—

Levéltáraink köréből.

Tisztelgések. A Törvényhatósági Levéltárosok Országos Egyesülete *Némethy* Károly államtitkárt és dr. *Csánki* Dezső országos főlevéltárnokot tiszteleti tagjai sorába választotta. Az erről szóló határozatokat október 14-én nyújtotta át *Popovits* Sebő egyesületi elnök vezetése alatt *Köszeghi* Sándor egyesületi alelnök, *Miskolczy-Simon* János főtitkár, *Romhányi* János pénztáros, *Molnár* Mihály vál. tag és dr. *Alapi* Gyula jegyzőből álló küldöttség. *Némethy* államtitkár a küldöttséget szívesen fogadta és annak a reményének adott kifejezést, hogy a levéltárosi kar érdekében hivatali hatáskörében lesz alkalma figyelmüket viszonzni. *Csánki* Dezső hosszabb beszédben vázolt a küldöttségnek és kifejtette azokat az irányelveket, melyeket a vármegyei levéltárakról magának megalkotott. Igéretet tett, hogy a kar érdekeit tőle telhetőleg szíven viseli és a közigazgatás küszöbön levő államosításával, amennyiben erre alkalma nyílik, meg fogja védeni. Ezután a küldöttség tagjaival lekötelező előzeneséggel beszélgetett levéltár kérdésekről.

Károlyi Árpád nyugalomba vonult. *Károlyi* Árpád, a wieni cs. és kir. házi, udvari és állami levéltár igazgatója, a M. Tud. Akadémia rendes tagja a múlt év végével nyugalomba vonult. *Károlyi* Árpád, a kiváló történet-

író, 1877-ben lépett a wieni cs. és kir. házi, udvari és állami levéltár szolgálatába, melynek 20 éven át volt igazgatója. E nagy kitüntetés kevés magyar tudósra jutott még osztályrészüln. Érdemes történetírói munkája elismerésül a M. Tud. Akadémia 1880-ban tagjai sorába választotta meg. 1893-ban *Salamon* Ferenc tanszékére hívta meg a budapesti egyetem, de ennek nem tehetett eleget. Magyarország XVI. és XVII. századi történetéhez nagybecsű dolgozatokat írt és szerkesztette Magyar Országgyűlési Emlékeket. Nyugalomba vonulása alkalmával államtitkári címet és magas kitüntetést nyert.

Dongó Gyárfás Géza. Nagyérdemű kartársunk mostanában töltötte be hatvanadik esztendejét. Egy tudományos és munkás életpályát jelent ez a név, melynek viselője nem régi levéltárnok, de hivatása, hajlamai régóta erre a pályára terelték működését. Még Zemplén vármegye főszámvevője volt, mikor az „Adalékok Zemplén vármegye történetéhez“ c. folyóiratot megindította vármegyéje megértő, lelkes támogatásával. Husz vaskos kötet „Adalék“ van már együtt, melynek ezer- és ezernyi sora került ki tollából. Vármegyéje igazán hálás lehet érte, hogy levéltárát tíz évvel ezelőtt, 1903-ban gondjaiba vette, mert benne történe-

tének, multjának hivatott krónikását nyerte meg. A Zemplén c. lapban olvastunk egy cikket ez alkalomból, mely „Zemplénavármegye kalamárisa“ cím alatt méltatja érdemes kartársunk munkásságát. A sok szeretettel megírt cikkből a következőket közöljük:

A magyar kulturának egyik igen jentékeny munkását üdvözik ezen sorok, aki határt nem ismerő tudását teljesen Zemplénnek szentelte. Bár Dongó Gyárfás Géza oly egyéniség, aki bármely téren kiválókat alkotott volna, ő annak a megyének dicsőségét hirdeti, amely évtizedeken át vendégszerető új otthont nyújtott neki. Itt élte le boldogabb napjait hűséggel imádott, szerető hitvese mellett, akit oly mély, benső gyásszal sirat még ma is, aki törekvéseinek legigazabb megértője és támogatója volt és aki magasztos életcélját a legelsőbben és legjobban tudta megérteni. Itt nevelte a haza jelentékeny szolgálatának gyermekeit. Itt találta meg azon, bár kicsiny, de hűséggel vele kitartó baráti kört, amely oly készséggel szolgálja ambícióit. Itt készített elő egy generációt a magyar művelődés sáfárjaiként. Ezen lapok hasábjain szántotta kalamárisa a legszebb és a legtermékenyebb barázdákat Zemplén javára évek hosszú sorain: télen-nyáron, jó időben, rossz időben. Innen szóljon hozzá legmelegebb érzelmekkel a köszöntő szózat diszes pályafutása mai határjelző napján, élete tartalmas éveinek hatvanadik fordulóján.

Midőn még Magyarország vármegyei aktakincsei teljesen némák voltak, midőn még széles e hazában senki sem gondolt arra, hogy évszázados dokumentumaink mily sok dicsőséget rejtegetnek, midőn még alig figyeltek azon archívumokra, amelyeket a honi megyei székházakban őriznek, Dongó Gyárfás Géza saszeme és éles eszü judiciuma felfedezte nekünk azon beszédes iratokat, amelyek örök nagyságban hirdetik a magyar erény küzdelmeit és diadalait a kisebb székhelyeken és azon néha hibás, de legtöbbször dicső fényben ékeskedő hazafias fellendüléseket, amelyeknek szemtanui voltak ezen fiók parlamentek. Mint minden hatalmas épület szilárd alapra van fektetve, úgy hazánk évezredes meginghatatlansága arra a honfi erényre támaszkodik, a mely évszázado-

kon át megnyilvánult a megyei tanácskozásokon és összejöveteleken. Ha hiba volt benne, a magyar sinylette meg, ha nemes gondolkodás vezényelte, akkor hazánk látta hasznát.

Ennek a sokféle vonatkozásokra kiterjedő több évszázados eseményeknek eddig még legjelentősebb mozzanatai tekintetében sem méltányolt nagyhorderejű történetnek felkutatására vállalkozott a legnemesebb rabies divinaval Dongó Gyárfás Géza. Ebben a munkában kalamárisát oly kitartó buzgólkodás vezényelte, amelytől még a Gondviselés sem vonhatta meg támogató kegyelmét. Azon iratcsomó, amelyet porlepetten Dongó vett kezébe talán évtizedek pihenő érintetlensége után, mindig mond egy meg nem írott történeti részt hazánk történeti multjáról.

Azonban Zemplénavármegye kalamárisa leközli az Adalékokban az író hátsó gondolatait és a cselekvő és szenvedő emberek igazi szerepeit is. Ezért hű tükre folyóirata Zemplén évszázados multjának. És itt az igazi tudós méltányossága a legfinomabb tapintatossággal jár el. Nem ismer különbséget ember és ember között. Éppen úgy nyújt igazságot a „nemtelen“-nek, mint a nemesnek. Soha felekezeti különbséget művelt lelke nem nyilvánít meg. Mindennütt csak a szépet és a jót keresi. És ahol ezt megtalálja, örül a szive, felcsillámlik igaz boldogságban a szeme, amely mintegy önkéntelenül ajkára adja a szavat: Mindenkoron voltak eszményi emberek. Mert Dongó Gyárfás Géza eszményi nemességű gondolkozást rejt szivében.

Minden komoly tudományos és hazafias igyekezetet a végtelenségig nagyrabecsül. A mellett, hogy mások iránt elnéző, hibákat megbocsátó, maga iránt a kiméletlenségig szigorú. Képes egyetlenegy, mások előtt jelentéktelennek látszó adat miatt az egész levéltárban órákig kutatni és napokig valósággal nyugtalan, ha egy felvetődött kérdést megfejteni nem tud.

Olyan lelkiismeretes, mint amilyen férfiakat csak a tudós német egyetemek tudtak nevelni világhírű professzoraikban. És csak a magyar viszonyok nehézségeiben rejlik, hogy a vidéki elszigeteltség közepette élő tudós eddig még általános országos elismerésben nem részesült.

Dr. Goldberger Izidor.

Az országos levéltár köréből. Dr. Lutter János országos levéltári segédfogalmazó az egri jogakadémiára a római jog tanszékére neveztetett ki.

A komáromvármegyei levéltár látogatói. Előkelő látogatói voltak a Komáromvármegyei levéltárnak: *Jankovich Béla* vallás- és közoktatásügyi miniszter tekintette meg, ki a komáromi tanintézetek megtintése céljából két napon át Komáromban időzött. A miniszter gazdaságtörténeti ügyek iránt érdeklődött és megtekintette a vármegyei levéltár árpádkori okleveleit. — A komáromi kulturház felavatása alkalmával pedig *Benedek Sándor* államtitkár látogatta meg a levéltárat, hol az előkelő vendégeket dr. Alapi Gyula főlevéltárnok kalauzolta és adta meg a kívánt felvilágosításokat.

Levéltár vizsgálat. Biharmegye szépen rendezett gazdag levéltárát *Miskolczy* Ferenc főispán és *Fráter* Barnabás alispán meglátogatták és mind a húsz helyiségét megtekintették. A főispán nagy figyelemmel érdeklődött a levéltár anyaga iránt és elismerésének adott kifejezést a levéltárban észlelt kifogástalan rend felett. Az alispán egyttal felhívta *Osváth* Lajos főlevéltárost, hogy tegyen előterjesztést az 1828–1895-ig hiányzó felekezeti anyakönyvek beszerzése iránt.

Nyugalomban. *Fodor* György, Szatmárnémeti sz. kir. város levéltárnoka hosszú szolgálata után az 1913. év őszén nyugalomba vonult. *Fodor* György 1836 május 30-án született és a református teológiai tanulmányokat végezte. Polgári iskolai tanár, előbb pedig lelkész volt és innen lépett 1883-ban városi szolgálatba és 1887. óta pedig mint levéltáros szolgált. A városi levéltárosok helyzetével több cikkben foglalkozott *Koncz* Ákos Debrecenben megjelenő lapjában, *A város*-ban.

Országos levéltári fogalmazói vizsga. *Urbán* Iván báró, Aradvármegye főispánja nagyselmeci *Thold* Orbán Imre vármegyei főlevéltárnokot, a ki 1913 október havában tette le sikerrel az országos levéltári fogalmazói szakvizsgálatot, e magasabb képesítésre és eddigi kiváló munkásságára való tekintettel a VIII. fizetési osztályba nevezte ki. — Ujabban értesülünk, hogy *Molnár* Géza kartársunk, Alsófehérvármegye főlevéltárosa, az országos levéltári fogalmazói vizsgát sikerrel tette le és ez alapon a VIII. fizetési osztályba lépett elő.

Uj tagjaink. A Törvényhatósági Levéltárosok Országos Egyesülete tagjai sorába dr. *Miklós* Zoltán, Selmec- és Bélabánya that. jogu városok főlevéltárosa, dr. *Molnár* István Somogy várm. főlevéltárosa és *Székely* László Torda-Aranyos várm. főlevéltárosa és *Gálocsy* Zoltán Ungvm. levélt. rendes tagokul léptek be.

Levéltári kutatások. A napi sajtóból értesülünk levéltáros kartársaiuk két érdekes munkájáról. Dr. *Gárdonyi* Albert Budapest székesfőváros levéltárosa a budai vérmezőre vonatkozó levéltári kutatás közben *Martinovics* apát és társai sírja helyét megállapította. Erről a nevezetes eredményről a budapesti sajtó hosszabb közleményekben számolt be. — A Pécsi Napló 1913 okt. 12-ik száma pedig *Cserkúti* Adolf városi főlevéltáros tollából hoz érdekes közlést a pécsi Hamerli ház multjáról, mely történeti és családtörténeti (a kihalt *Petrovszky* család, a *gyulai* Gaal, *Horváth*, *Pávics*, *Petrás*, *Skerletz*, *Felsőbüki Nagy* családok) vonatkozásainál fogva érdeklődésre számíthat.

Beszüntetett levéltárnoki állás. Szatmár törvényhatósági sz. kir. városban történt az a különös esemény, hogy levéltárosa nyugalomba vonulván, az állását egyszerüen beszüntették. A beszüntetés az új szervezeti szabályrendeletből derül ki, amelyből a főlevéltárnoki állást egyszerüen kihagyta a nemes város. Így előállott az a különös eset, hogy Szatmár városának levéltára van, de levéltárosa, levéltárának vezetője, kezelője nincs. Az új 107. §. „jogi és közigazgatási ügyosztályt” szervez, melynek feladata többek közt az iktató és kiadóhivatal valamint „a levéltár felett való felügyelet.” A 137. §. a polgármester hatáskörét körvonalazza ennek 16. pontja így hangzik: „Felügyel a levéltárra és a levéltár rendbentartására.” A szabályrendelet úgy látszik nem nagy körültekintéssel készült. Szerkesztője nem számolt a köteles törvényekkel és az annak erejével felruházott törvényes kormány intézkedésekkel, melyek a törvényhatóságok levéltáraitól szólnak, azok ügykörét szabályozzák, oda fontos közokiratokat (anyakönyvek, vizikönyvek, választói névjegyzékek, központi választmányi iratok, erdőgazdasági üzemtervek stb.) utalnak. Szatmár városa úgy látszik túlteszi magát a törvény imperatív rendelkezésein. Gondol a levéltár rendbentartására, de hogy ezt levéltáros nélkül, hogy képzelel el, nem értjük. Ajánljuk az esetet az Országos Levéltár vezetője és a belügyi m. kir. miniszterium figyelmébe.

Levéltár selejtezés. Szabadka sz. kir. város levéltárát selejteztetni szándékozik; ezért Balogh Károly főlevéltáros azzal a kéréssel fordul a levéltárakhoz, hol már a selejtezés megtörtént, hogy bocsássák rendelkezésére a selejtezési szabályzatokat, nyomtatványokat és egyéb direktívákat.

Hibaigazítás. Folyóiratunk e számában Nemes-ség igazolás Nyitra vármegyében 1754/55-ben c. közleménynél kimaradt a szerző: Romhányi János neve, ugyanez történt tördelési hiba folytán A Hanzély család c. dolgozatnál is, melynek szerzője Miskolczy-Simon János szerkesztőtársunk. E hiányokat ez úton hozzuk helyre.

A 10 éves selejtezés Alsófehérrmegyében. Alsófehérmegye közönsége a vm. főlevéltárnok előterjesztése folytán elhatározta az alispáni iratokra nézve a 10 éves selejtezésnek évenként leendő keresztülvitelét, a még 1902. évben alkotott és kormányhatóságilag jóváhagyott selejtezési terv szerint s a selejtezés felülvizsgálatára az alispán elnökle alatt egy 7 tagból álló, állandó bizottságot küldött ki. Az 1913. évi iratok selejtezendő anyagának összeírása megtörténvén, az így készült alapszám szerinti jegyzék a kiselejtezendő iratokkal együtt bemutatott a felülvizsgáló bizottságnak, mely azt gondosan átvizsgálván, felvett jegyzőkönyvében a végzett munkálatot — csekély módosítással — helyesnek találta. Ennek alapján a törv. hat. bizottság elrendelte a selejtezés tényleges keresztülvitelét, a kiselejtezett iratokra nézve pedig úgy intézkedett, hogy azok egyelőre a megyeház pincéjében helyeztessenek el. A selejtezés tényleg keresztül is vitetvén, az arra vonatkozó iratok — közgyűlési határozat, selejtezés felülvizsgálatáról felvett jegyzőkönyv — felterjesztettek a Belügyminiszterhez. A selejtezést elvégző munkálataival együtt teljesen és kizárólag a megyei főlevéltárnok végezte.

A selejtezés felülvizsgálatáról felvett jegyzőkönyv szerint:

teljesen kiselejteztetett	5312	ügydarab
részben, t. i. némely megőrzést igénylő irat visszatartásával selejteztetett	128	„
egyáltalán nem volt selejtezendő	905	„

Az egész 1913. évi anyag tett 6345 ügydrbot.

Irodalom.

A székely vértanuk és a marosvásárhelyi ref. temető siremlékei. Szerkesztette: Pálmay József. Budapest 1913. Grill Károly könyvkiadóvállalata. 8°, 137 l. térképpel. — A családtörténetnek legelső rangú forrásai az anyakönyvek, azonban mi tudjuk legjobban, akik genealogiával foglalkozunk, hogy országos törvény rendelte ugyan el az anyakönyvek két példányban való vezetését 1829-től, mégis igen kevés levéltárban van meg azok teljes gyűjteménye. A temetők sírfeliratai tehát az anyakönyvekhez hasonlóan egészen közhitelű dokumentumok gyanánt fogadhatók el és érdemes munka ezek összegyűjtésével foglalkozni. Pálmay hasznos könyve jó utba igazítást nyújt a kutatók számára. Első felében a sírkövek nemzedékrendi adatait sorolja fel, a másik részben sírfeliratokat, ma naivnak tetsző versezeteket, melyeket a maguk idejében azonban mindenesetre költői alkotásoknak tartottak, közöl, függelékül 13 család címerrajzát adja. A képek közt a marosvásárhelyi székely vértanuk (Gálffi, Horváth, Török) emlék obeliszkje, valamint a két Bolyai síremléke szélesebb érdeklődésre tarthat számot történeti és irodalomtörténeti vonatkozásainál fogva. A könyv kapható a szerzőnél Marosvásárhelyt, ára nincs megjelölve.

A Nógrádmegyei Közművelődési Egyesület évkönyve. A 83 év óta fennálló Nógrádmegyei Közművelődési Egyesület (Nemzeti Intézet) évkönyvének, a Nógrádi Naptárnak új folyama most jelent meg Balassagyarmaton dr. Fáy Albert vm. főjegyző és Miskolczy-Simon János vm. főlevéltárnok, egyesületi jegyző szerkesztésében, 150 oldalon. Az évente 5000 példányban, nagyjából díjtalanul terjesztett évkönyv történeti tárgyú cikkeket is szokott tartalmazni. A „Nógrádmegye múltjából“ című rovatban a folyó évben a következő közlemények olvashatók: Két levél Buda várának ostromáról; Szendrői Török András alispán temetése; Adatok az utolsó nemesi felkeléshez; Nemeslevelek Nógrádmegye levéltárában. A jövő, 1914. évi évfolyamban pedig a Kuruckedélyesség és Török foglyok Nógrádmegyében című cikkek vannak közölve Mis-

kolczy-Simon János kartársunk tollából. Ugyanő írta a Régi magyar személynevekről szóló közleményt, továbbá a verses beköszöntő, a jegyzőkönyv s az év krónikája című állandó rovatokat; dr. Fáy Albert az évi jelentést. A gazdag szépirodalmi részt is tartalmazó évkönyvet címtár egészíti ki.

Komáromvármegye és város tiszti cím és névtára, VIII. évfolyama jelent meg 1914-re dr. Alapi Gyula, Komáromvármegye főlevéltárosa szerkesztésében. A címtár tartalmazza az említett város és vármegye minden hatósága, hivatala, egyházi, tanügyi, gazdátársadalmi, ipari, kereskedelmi szervezete címét, ezenkívül az egyesületek, pénzintézetek, iparosok, kereskedők címtárát. Ára 2 K. (Spitzer Sándor kny. 164 l.)

Folyó iratok szemléje.

A **Turul** f. é. 3. füzetében dr. Závodszy Levente A Héder nemzetség és a küzéni monostor c. szép dolgozatában a középkori nemzetség eredetére vet újabb kutatások alapján világot. Dr. Wertner Mór befejezi Családtörténelmi kalászat c. dolgozat közzétételét, melyben több középkori idegen családról s a Zákányi család történetéhez szolgáltat összegyűjtött adatokat. Bevilaqua Béla a heraldikai típusok kialakulásáról ír, Rexa Dezső kartársunk Fejérmegye címeres levelei leírását adja. Vegyes rovatban Áldásy Antal szerkesztő Petrus Gentile de Montefalco 1478-ból kelt címeres levelét ismerteti, Wertner Mór Bokodi György királyi jegyző és Pabar hirnök mesterről ír kisebb dolgozatot, Berwaldszky Kálmán a szepesi káptalan levéltárában őrzött nemeslevelek regestáit közli, Simon János kartársunk Závölgye címen a Zách családról közöl vonatkozásokat. Daróczy Zoltán János küküllői főesperes családjának nemzedékrendjét írja meg. Egyesületi közlések után az Irodalom rovat Sörös Pongrácnak, a pannonhalmi bencés rend tudós főlevéltárosának kiváló művét Az elenyészett bencés apátságokat ismerteti.

A **Századok** f. é. 8. füzetében dr. Csánki Dezső parentálja el gróf Teleki Gézát, a M. Tört. Társulat elhunyt elnökét; dr. Áldásy Antal Zsigmond király római császári koronázása c. dolgozatát fejezi be. Fehér Géza Atelkuzu területe és neve címen kezd értekezést, dr. Relkovic Neda A felsőmagyarországi hét alsó bányaváros legrégebbi közgyűlési jegyzőkönyvei c. dolgozatát végzi be. A Történelmi Irodalom rovatban Kovács Ferenc, Szabó Dezső, Zsinka Ferenc, dr. Hóman Bálint, Téglás Gábor irnak könyvismertetések. A folyóiratszemle után Marczali Henrik számol be a londoni nemzetközi történelmi kongresszusról, végül Vámbéry Ármin és gróf Teleki Géza haláláról emlékezik meg a füzet.

A novemberi 9. füzetben Eckhart Ferenc Hiteles helyeink eredete és jelentősége című munkáját közli; dr. Miskolczy István, Bajtay Antal szerepe Erdély köz-

életében a dolgozatba kezd, Fehér Géza befejezi Atelkuzu területe és neve c. értekezését. A történelmi irodalom részben dr. Lukinich Imre ismerteti Csánki Dezső: Magyarország történelmi földrajza V. kötetét, Gárdonyi Albert bírálja Bártfai Szabó Lászlónak A gr. Széchenyi család története II. kötetét; dr. Iványi Béla Kempelen: Magyar nemes családok III—VI. köteteit bírálja. Folyóiratszemle, új könyvek után, a tárca Kalászatok a Forgách család történetéhez címen Szerémi (Odescalchi Artúr herceg) tollából olvasunk terjedelmes bírálatot Bártfai Szabó László művéről.

A decemberi 10. füzetben R. Kiss István debreceni akad. tanár Az 1386. évi országgyűlések c. tanulmányát közli, dr. Miskolczy István befejezi Bajtay Antal szerepe Erdély közéletében c. dolgozatát, Kujáni Gábor: A Brodariesok c. családtört. tanulmányt ad. A Történelmi irodalom részben dr. Erdélyi Alajos, dr. Tordai Ányos, Borecsiczy Béla és Rácz Lajos irnak bírálatokat új könyvekről. A Tárcában Adlai A. István cikkét: Az első királyi komisszárius a temesi bánságban, Bártfai Szabó László és dr. Gagyai Sándor könyvismertetésekre adott viszonyválaszait olvassuk.

Közlemények Szepesvármegye Multjából 1913. évi 2—3. füzetében dr. Förster Jenő kartársunk szerkesztésében bő és gazdag tartalommal jelent meg. Dr. Iványi Béla tollából közli a 13 szepesi város állapota 1773-ban c. statisztikai tanulmányt; dr. Gréb Gyula A szepesi hunokról értekezik és nyelvtörténelmi szempontból tárgyalja a kérdést. Dr. Bruckner Győző a zálogba vetett szepesi városok levéltárainak oklevél gyűjteményét (ez alkalommal Poprád városáét) folytatja Pitkó János Szepesváralja ipartörténete a céhbintézmény korában címen mivelődéstörténelmi tanulmányt kezd. A Családtörténet rovatban ifj. Hellebronth Kálmán A Wieland család leszármazását közli; dr. Förster szerkesztő pedig Nemességigazolók peres Szepesvármegye levéltárában c. közlését fejezi be. A kisebb közlések közt dr. Iványi Béla, dr. Förster Jenő, dr. Divéky Adorján, Kemény Lajos és Takács Sándor tollából olvasunk érdekes cikkeket. Könyvszemle, társulati ügyek és hírek zárják be a tartalmas füzetet.

A **Komárom** dr. Alapi Gyula szerkesztésében megjelent 1913. évi III. füzetében Szinnyei József, Komárom nagy szülőtte emlékének van szentelve, kiről Erdélyi Pál a kolozsvári egyetemi könyvtár igazgatója, egyetemi tanár ír megleghangu emlékezést; dr. Alapi Gyula Szinnyei életrajzát írta meg, az Irodalom rovatban dr. Sikabonyi Antal, a M. Nemz. Múzeum könyvtárának tisztviselője méltatja Szinnyei emlékét. Dr. Alapi Gyula folytatja a füzetben a komárommegyei boszorkányperek ismertetését.

Szakkérdések és körölvények.

Fogarasi Nagy Pál íróról szóló értekezéshez szükség volna, hogy a nevezett volt-e vármegyei szolgálatban és mikor? A működésére, esetleg családi leszármazására vonatkozó adatokat Pestvármegye levéltárához kéri küldeni a dolgozat írója.